

Det Kongelige Barne- og
likestillingsdepartement
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
200804147

Arkivkode:
09/4039VES

Dato:
07.01.2009

FORSLAG OM LOVFESTING AV KRISESENTERTILBUDET HØRINGSUTTALELSE

Viser til Barne- og likestillingsdepartementets høringsbrev dater 31. oktober 2008. Bærum kommunes høringsuttalelse er betinget av tilslutning ved politisk behandling den 22. januar 2009. Protokoll vil bli ettersendt.

Innledning

Bærum kommune er positiv til lovfesting av krisesentertilbudet. Dette pålegger alle kommuner plikt til å opprette plasser for akutt hjelp til kvinner, barn og menn, som er utsatt for vold fra en nærstående person.

Bærum kommune mener det er unødvendig å utarbeide en egen lov for krisesentertilbudet. I og med at voldsutsatte kvinner, barn og menn vil trenge sin hovedoppfølging fra Sosialtjenesten / NAV og helsetjenestene, finner vi det hensiktsmessig at tjenestetilbudet forankres i eksisterende sosialtjenestelov sammen med andre lovpålagte kommunale tjenester. Sosialtjenesteloven har allerede hjemler og forskrifter som kan tilpasses og anvendes i utforming av et lovpålagt ansvar for krisesenterdrift.

Som følge av at krisesentertilbudet blir lovpålagt, stilles det viktige krav til kvalitetssikring. Kostnadene til krisesenterdrift forventes derfor å øke. Ingen kommuner har i dag oversikt over hva et slikt positivt og kvalitativt løft for kommunene vil koste. En lovfesting av krisesentertilbudet må følges av at kommunen fortsatt tilføres nødvendige ressurser.

Til punkt 1 – Beskrivelse av dagens situasjon

Dagens krisesentertilbud i Bærum kommune drives av den private stiftelsen ”Stiftelsen Krisesenteret for kvinner i Asker og Bærum”. Kommunene Asker og Bærum har et samlokalisert, godt og helhetlig krisesentertilbud, som sees i sammenheng med kommunenes øvrige tjenestetilbud.

Senteret er nytt og har tre familierom, og tretten andre enkeltrom, samt ungdomsrom, barnerom, fellesrom og spesialrom. Det er lagt til rette for personer med nedsatt

Besøksadresse:
Kommunegården

Postadresse:
1304 Sandvika
veslemoy.stinessen@baerum.kommu
ne.no

TLF 67504050
FAKS

funksjonsevne. Sikringstiltak for bygget ferdigstilles i 2009. Senteret har godt skjermet uteareal for voksne og barn. Oppholdet er gratis, men beboerne lager sin egen mat i velutstyrt felleskjøkken med god kapasitet. Kriesesenteret disponerer en overgangsbolig for personer som trenger dette.

Kriesesenteret har 11,7 årsverk, fordelt på 19 ansatte. Senteret har god tilgang på tolketjenester.

Bygget eies og drives av stiftelsen. Finansiering av driften er fordelt med 80% fra staten og 20% fordelt mellom kommunene Asker 1/3 og Bærum 2/3 etter innbyggertall.

Til punkt 2 – Hva skal lovfestes og forankring av tilbudet

Bærum kommune vedtok i 2007 Handlingsplan for forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner. Kriesesenteret er en av de viktigste aktørene i implementering av planen.

Kriesesenteret er en bidragsyter i forhold til opplæring, spredning av kunnskap og forståelse av problematikk knyttet til vold i nære relasjoner, og nødvendigheten av at offentlige og statlige tjenester og instanser samhandler for å finne gode løsninger for voldsutsatte personer.

Bærum kommune mener derfor at dette tjenestetilbudet bør forankres i eksisterende sosiallov, sammen med andre lovpålagte kommunale tjenestetilbud. Dette pålegger tjenestene å gi den kriserammede rask hjelp etter at den første kritiske fasen av oppholdet er over. At kriesesenteropphold skal være et lavterskeltilbud uten krav til søknad og enkeltvedtak, er etter vår vurdering, ikke til hinder for dette.

Kriesesenteret er ment å være et trygt og midlertidig botilbud, og skal ikke ha ansvar for, nødvendige, langvarige oppfølgings- og behandlingsopplegg. Dette må overlates til andre; NAV, politi, sosial-, familie- og helsetjenester i Bærum kommune, samt andrelinjetjenester og andre statlige tjenester. Det foreligger gode samarbeidsrutiner mellom brukere og tjenester i dag, når det gjelder oppfølging av utsatte personer, bl.a. i henhold til sosiallovens kapittel 3. Dette uten at det går utover konfidensialitet og den enkeltes sikkerhet.

Lovfesting av kvalitetsnormer som krav til ansattes kompetanse og personlige egenskaper, rett til tolk, konfidensialitet, informasjon, råd og veiledning, er allerede nedfelt i sosial- og helsetjenestelovgivning og bør følge disse lovers krav i brukerrettede stillinger.

I rekruttering av ansatte bør det legges vekt på samtale- og kartleggingskompetanse og formell kompetanse i krise- og traumebehandling. Videre er det viktig at ansatte har god kunnskap om fagtjenester og spesialisttjenester som kan følge opp den utsatte, og som kan gi nødvendig juridisk-, sosial-, barne- og helsefaglig bistand.

Kriesesentrene bør ikke ha ansvar for å utarbeide individuelle planer, men sørge for at dette blir knyttet til et annet tjenestetilbud.

Til punkt 3 – Kommunens ansvar og innholdet i krisetilbudet

Bærum kommune støtter forslaget om at voldsutsatte skal gis helhetlig hjelp med:

- Et gratis, trygt og midlertidig botilbud med støtte og veiledning
- Heldøgns telefonvakt med støtte og veiledning
- Informasjon om rettigheter
- Bistand til kontakt med øvrig tjenesteapparat
- Oppfølging i reetableringsfasen, hvis nødvendig. Den voldsutsatte kan være tjent med oppfølging fra annen fagtjeneste i forbindelse med reetablering.

Forslaget om at tilbudet skal være et lavterskeltilbud der verken forvaltningslovens saksbehandlingsregler eller krav til henvisning, timebestilling eller ventelister gjelder, støttes.

Til punkt 4 – Målgrupper for krisesentertilbudet

Målgruppe for krisesentertilbud må være personer som trenger akutt beskyttelse for vold, utført av personer i nær relasjon til den voldsutsatte.

Å gi personer uten lovlig opphold i Norge adgang til bolig, bidrar til å undergrave regelverket knyttet til lovlig opphold i landet. Dette er etter vår vurdering uheldig. Dersom krisesenteret finner å måtte gi beskyttelse til kvinner uten lovlig opphold i landet, av rimelighetsgrunner, støtter Bærum kommune forslaget om en forskriftshjemmel som gir mulighet for å begrense kommunens ansvar overfor denne gruppen. Dersom tilbudet lovfestes i sosialtjenesteloven, slik Bærum kommune anbefaler, er dette overflødig, da denne loven allerede har en slik forskriftshjemmel. (Utenlandske statsborgeres rett til sosialhjelp, gitt med hjemmel i sosialtjenestelovens § 1-2 første ledd).

Til punkt 5 – Kvaliteten i tilbudet og tilrettelegging for ulike brukergrupper

Bærum kommune har to kommentarer til dette punktet:

1. Barneverntjenesten i Bærum har ansvar for et statlig 2-årig utviklingsprosjekt; ”Barn som lever med vold i familien”, som tar sikte på øke kompetansen i faginstansene når det gjelder ivaretagelse av barn som lever med denne problematikken. Alle tjenester, herunder Krisesenteret får del i denne kompetansehevingen.. Barn som er utsatt for vold eller er vitne til vold i nære relasjoner, skal ha et tilrettelagt tilbud fra barneverntjenesten. (Meldingsplikten til barneverntjenesten er et absolutt krav til alle instanser)
2. Bærum kommune mener at kompetansekrav til krisesenteransatte bør være på høyde med de krav som stilles til ansatte i øvrige sosial- og helsetjenester. Minimum er Bachelor grads nivå. Stillinger som er ”brukerrettet” bør være underlagt krav om relevant høyere utdanning. Ansatte som har tilegnet seg mye realkompetanse gjennom mange års ansettelse, bør gjennomgå interne kompetanseprogram. Dette fordi samfunnsutviklingen viser at brukergruppene har endret seg i løpet av de 30 årene krisesentrene har eksistert. - Både grunnutdanning, etter- og videreutdanning ved høyskole og universitet bør kunne tilby forskningsbasert kunnskap / undervisning på dette feltet.

Vi har ellers ingen merknader til dette punktet.

Til punkt 6 – Samordning av tjenester

Bærum kommune mener at kommunene bør sørge for nødvendige samordnende tiltak for voldsutsatte, gjennom bistand til kontakt med hjelpeapparatet. Derfor kunne en paragraf tilsvarende sosialtjenestelovens § 4-1 Opplysning, råd og veiledning, lyde:

Krisesenteret skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge vold i nære relasjoner. Kan krisesenteret ikke selv gi slik hjelp, skal den så vidt mulig sørge for at andre gjør det.

Krisesenteret skal være et kortvarig tilbud i en overgangsfase. Arbeid med individuelle planer og koordineringsfunksjon over tid anbefales ikke. Dette innebærer mye administrasjon og saksbehandling, i henhold til forvaltningslovens saksbehandlingsregler og vil kunne ta fokus bort fra krisesenterets kjernetilbud.

Til punkt 7 – Taushetsplikt og opplysningsplikt

Bærum kommune støtter departementets to forslag i dette punktet.

Til punkt 8 – Politiattest

Bærum kommune støtter departementets forslag i dette punktet.

Til punkt 9 – Internkontroll og kommunalt tilsyn

Bærum kommune støtter departementets forslag til dette punktet

Til punkt 10 – Statlig tilsyn

Bærum kommune støtter departementets forslag i dette punktet

Til punkt 11 – Forhold til Svalbard

Bærum kommune har ingen bemerkninger til dette punktet

Til punkt 12 – Økonomiske og administrative konsekvenser

Krisesenteret Asker og Bærum betjener et befolkningsgrunnlag på ca 170.000 innbyggere. Senteret er nytt og bygningsmessig godt egnet til formålet. Driftsbudsjett for 2009 ligger på kr 7.175 millioner kr, hvorav Asker og Bærum kommuner støtter 20 % av driften.

Sentret drives med fullt belegg og har også tatt imot kvinner og barn fra andre kommuner i landet. Opp til 80 % av belegget på krisesenteret består av kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn. Av ulike grunner - sikkerhetsmessige, de kommer fra små kommuner uten tilbud, eller de ønsker seg bort av ulike grunner - søker disse til krisesenter utenfor egen bostedskommune. Denne brukergruppen krever økte ressurser i form av tolketjenester og andre sosiale tjenester. (Nasjonalt Kunnskapssenter om Vold og Traumatisk Stress gjennomfører en undersøkelse om årsaken til endringer i brukersammensetningen ved krisesentrene). Asker og Bærum krisesenter har et godt rykte og kan gi et godt tilbud til de som kommer dit.

Bærum kommune vil peke på følgende økonomiske og administrative konsekvenser av lovfesting av krisesentertilbud til kommunene:

1. Det blir nødvendig med en administrasjon som har god faglige og administrativ kompetanse og som evner å drive i henhold et bredspektret og til dels

overlappende lovverk. Krisesenteret er et lavterskeltilbud som skal omfatte alle som utsettes for vold fra en nær relasjon og som er i behov av krisehjelp. Utfordringen blir å ha nok kunnskap og pådriverkraft til å sørge for at den voldsutsatte får den bistand vedkommende har krav på, når den kritiske fasen er over. Dette vil være avgjørende for utgiftnivået for drift av senteret.

2. For å sikre at krisesentrene når de mest utsatte brukerne, er det nødvendig å knytte både brukermedvirkning og forsknings- og utviklingsarbeid til sentrene. Kompetansen til ansatte med brukerrettet virksomhet bør heves, blant annet med både psykologfaglig og juridisk fagkyndig. Dette vil øke kostnadsnivået på drift.
3. Ved fritt krisesentervalg, blir det nødvendig å regulere "giverkommunens" ansvar for den voldsutsatte overfor vertskommunen. Eventuelt kjøp og salg av krisesenterplasser kommunene mellom bør reguleres gjennom forskrift.
4. Lovfesting av krisesentertilbud har mange gode og positive intensjoner. Det er umulig for kommunen å estimere hva et kvalitativt og kvantitativt godt tilbud, som oppfyller lovens krav, vil koste. Enten den statlige tilskuddsordningen blir rammetilskudd eller øremerkede tilskudd, må en regne med tilskudd fra staten på 4.5 - 5 mill. kr utover Bærum kommunes egeninnsats.

Ingen kommuner har i dag oversikt over hva et slikt (positivt og kvalitativt) løft for kommunene vil koste. En eventuell rammefinansiering skal dekke kommunens totale tjenestetilbud og kan medføre at andre tjenestetilbud må reduseres. En lovfesting av krisesentertilbudet må følges av at kommunen fortsatt tilføres nødvendige ressurser.

Til punkt 13 – Øvrige merknader

Bærum kommune mener det er uheldig at tilbud som skal ivareta kriserammede, utsatte, hjelpetrengende familier, voksne og barn lovfestes i ny lov, når flere ulike lover pålegger kommunen samhandling og samarbeid både i forhold til kriseintervensjon og oppfølging, for at de utsatte skal bli best mulig ivaretatt. Derfor mener vi at krisesentertilbudet bør forankres i eksisterende sosialtjenestelov.

Bærum kommune foreslår alternativt å lovfeste krisesentertilbudet i tre ulike forsøkskommuner, over en tre års periode, for bedre å kunne vurdere og evaluere praktiske, administrative og økonomiske konsekvenser av ulike finansieringsordninger.

Vennlig hilsen

Ragnhild Haneborg
Kommunalsjef

Veslemøy Stinessen
Spesialrådgiver